

DIREKTIVA KOMISIJE 2001/58/ES

z dne 27. julija 2001

o drugi spremembi Direktive Komisije 91/155/EGS o opredelitvi in določitvi podrobne ureditve sistema posebnih informacij za nevarne pripravke v skladu s členom 14 Direktive Evropskega parlamenta in Sveta 1999/45/ES in v zvezi z nevarnimi snovmi v skladu s členom 27 Direktive Sveta 67/548/EGS (varnostni listi)

(Besedilo velja za EGP)

KOMISIJA EVROPSKIH SKUPNOSTI JE -

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti,

ob upoštevanju Direktive 1999/45/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 31. maja 1999 o približevanju zakonov in drugih predpisov držav članic v zvezi z razvrščanjem, pakiranjem in označevanjem nevarnih pripravkov [1] in zlasti člena 14 Direktive,

ob upoštevanju Direktive Sveta 67/548/EGS z dne 27. junija 1967 o približevanju zakonov in drugih predpisov v zvezi z razvrščanjem, pakiranjem in označevanjem nevarnih snovi [2], kakor je bila nazadnje spremenjena z Direktivo Komisije 2000/33/ES [3], in zlasti člena 27 Direktive,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Člen 14 Direktive 1999/45/ES določa, da mora oseba, odgovorna za dajanje nekaterih navedenih pripravkov na trg, zagotoviti varnostni list.

(2) Člen 27 Direktive 67/548/EGS določa, da mora tudi oseba, odgovorna za dajanje nevarnih snovi na trg, zagotoviti varnostni list.

(3) Informacije na varnostnem listu so načeloma namenjene poklicnim uporabnikom in jim morajo omogočiti, da sprejmejo potrebne ukrepe v zvezi z zaščito zdravja, varnosti in okolja na delovnem mestu.

(4) Varnostni listi za nevarne snovi in nekatere pripravke ter njihova zagotovitev morajo biti v skladu z določbami Direktive Komisije 91/155/EGS [4], kakor je bila spremenjena z Direktivo 93/112/ES [5].

(5) Člen 14(2.1)(b) Direktive 1999/45/ES uvaja novo zahtevo za osebe, odgovorne za dajanje pripravkov na trg, da morajo na zahtevo poklicnih uporabnikov zagotoviti varnostni list, ki vsebuje sorazmerne informacije za pripravke, ki niso uvrščeni med nevarne v smislu členov 5, 6 in 7 Direktive 1999/45/ES, vendar vsebujejo v posamezni koncentraciji, ki je 1 masnega odstotka za neplinaste pripravke in je 0,2 volumskega odstotka za plinaste pripravke, najmanj eno snov, ki pomeni nevarnost za zdravje ali okolje, ali eno snov, za katero v Skupnosti veljajo mejne vrednosti za izpostavljenost na delovnem mestu.

(6) Direktiva 1999/45/ES uvaja tudi zahtevo, da morajo biti pripravki razvrščeni in označeni glede na svoje učinke na okolje.

(7) Zato je treba pred 30. julijem 2002 v skladu s tem spremeniti Direktivo 91/155/EGS, kakor je navedeno v členu 14(2.3) Direktive 1999/45/ES.

(8) Člen 4 Direktive Sveta 98/24/ES z dne 7. aprila 1998 o varovanju zdravja in zagotavljanju varnosti delavcev pred tveganjem zaradi izpostavljenosti kemijskim snovem pri delu (štirinajsta posamična direktiva v smislu člena 16(1) Direktive 89/391/EGS) [6] zahteva, da morajo delodajalci ugotoviti, ali so na delovnem mestu navzoče nevarne kemijske snovi, in oceniti morebitno tveganje za zdravje in varnost delavcev, ki izhaja iz navzočnosti teh kemijskih snovi, ob upoštevanju informacij, ki jih zagotovi dobavitelj na varnostnih listih; zato je ustrezno v skladu s tem spremeniti Prilogo k Direktivi 91/155/EGS.

(9) Iz nedavnih inšpekcijskih dejavnosti in študij v državah članicah je znano, da so mnogi varnostni listi slabe kakovosti in ne vsebujejo zadostnih informacij za uporabnika; eden izmed načinov, kako izboljšati kakovost varnostnih listov, je izboljšanje navodil za izdelovalce varnostnih listov, ki so v Prilogi k Direktivi 91/155/EGS; zato je ustrezno v skladu s tem spremeniti Prilogo k Direktivi 91/155/EGS; Komisija in države članice bodo preučile druge načine, kako v prihodnosti nadalje izboljšati kakovost varnostnih listov.

(10) Ukrepi iz te direktive so v skladu z mnenjem Odbora za prilagajanje tehničnemu napredku direktiv o odpravljanju tehničnih ovir pri trgovanju z nevarnimi snovmi in pripravki, ustanovljenim po členu 20 Direktive 1999/45/ES -

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

Člen 1

Direktiva 91/155/EGS se spremeni:

1. Člen 1(1) se nadomesti z:

"1. (a) Oseba, odgovorna za dajanje kemične snovi ali pripravka na trg, naj bo to proizvajalec, uvoznik ali distributer, oskrbi prejemnika, ki je poklicni uporabnik snovi ali pripravka, z varnostnim listom, ki vsebuje informacije iz člena 3 in Priloge k tej direktivi, če je snov ali pripravek razvrščen med nevarne v skladu z Direktivo 67/548/EGS ali Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 1999/45/ES *.

(b) Katera koli oseba, ki je odgovorna za dajanje pripravka na trg, naj bo to proizvajalec, uvoznik ali distributer, poklicnega uporabnika na njegovo zahtevo oskrbi z varnostnim listom, ki vsebuje sorazmerne informacije iz člena 3 in Priloge k tej direktivi, če pripravek ni razvrščen med nevarne v skladu s členi 5, 6 in 7 Direktive 1999/45/ES, vendar pripravek vsebuje v posamezni koncentraciji, ki je 1 masnega odstotka za neplinaste pripravke in je 0,2 volumnskega odstotka za plinaste pripravke, najmanj eno snov, ki pomeni nevarnost za zdravje ali okolje, ali eno snov, za katero v Skupnosti veljajo mejne vrednosti za izpostavljenost na delovnem mestu.

* UL L 200, 30.7.1999, str. 1."

2. Priloga iz člena 3 se nadomesti s Prilogo k tej direktivi.

Člen 2

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, najpozneje do 30. julija 2002. O tem takoj obvestijo Komisijo.

2. Države članice uporabijo zakone in druge predpise iz odstavka 1:

(a) za pripravke, za katere ne velja Direktiva Sveta 91/414/EGS [7] o dajanju izdelkov za varstvo rastlin na trg ali Direktiva Sveta 98/8/ES [8] o dajanju biocidnih pripravkov na trg, od 30. julija 2002;

(b) in za pripravke, za katere Direktiva 91/414/EGS ali Direktiva 98/8/ES velja, od 30. julija 2004.

3. Države članice se v sprejetih predpisih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

Člen 3

Ta direktiva začne veljati dvajseti dan po objavi v Uradnem listu Evropskih skupnosti.

Člen 4

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Bruslju, 27. julija 2001

Za Komisijo

Erkki LIIKANEN

Član Komisije

PRILOGA

"PRILOGA

NAVODILA ZA IZDELAVO VARNOSTNIH LISTOV

Namen te priloge je zagotoviti doslednost in točnost vsebine vsakega od obveznih poglavij iz člena 3, tako da bodo iz tega izhajajoči varnostni listi omogočili poklicnim uporabnikom, da sprejmejo potrebne ukrepe v zvezi z varovanjem zdravja in varstva pri delu ter z zaščito okolja.

Podatki v varnostnih listih morajo izpolnjevati zahteve iz Direktive Sveta 98/24/ES [9] o varovanju zdravja in zagotavljanju varnosti delavcev pred tveganjem zaradi izpostavljenosti kemijskim snovem pri delu. Varnostni list mora zlasti omogočati delodajalcu, da ugotovi, ali so na delovnem mestu navzoče nevarne kemijske snovi, in da oceni morebitno tveganje za zdravje in varnost delavcev, ki izhaja iz njihove uporabe.

Podatki morajo biti zapisani jasno in jedrnato. Varnostni list mora pripraviti pristojna oseba, ki mora upoštevati posebne potrebe uporabnikov, kolikor so znani. Osebe, ki dajejo snovi in pripravke na trg,

morajo zagotoviti, da so pristojne osebe deležne ustreznega usposabljanja, vključno z izobraževanjem za osvežitvev znanja.

Za pripravke, ki niso razvrščeni med nevarne, vendar je zanje v skladu s členom 14(2.1)(b) Direktive 1999/45/ES potreben varnostni list, je treba v vsakem razdelku navesti sorazmerne informacije.

V nekaterih primerih so lahko potrebni dodatni podatki zaradi raznolikosti lastnosti snovi in pripravkov. Če se v drugih primerih ugotovi, da so podatki o nekaterih lastnostih nepomembni ali da jih zaradi tehničnih razlogov ni mogoče pridobiti, je treba v vsakem razdelku jasno navesti razloge za to. Podatke je treba navesti za vsako nevarno lastnost. Če je navedeno, da neka nevarnost ne velja, jasno razlikujte med primeri, ko razvrščevalec nima na voljo nobenega podatka, in primeri, ko so na voljo negativni rezultati preskusov.

Na prvi strani navedite datum izdaje varnostnega lista.

Kadar je varnostni list revidiran, je treba prejemnika opozoriti na spremembe.

Opomba

Varnosti listi se zahtevajo tudi za nekatere posebne snovi in pripravke (npr. kovine v masivni obliki, zlitine, stisnjeni plini itd.) iz poglavij 8 in 9 Priloge VI k Direktivi 67/548/EGS, za katere veljajo izjeme v zvezi z označevanjem.

1. IDENTIFIKACIJA SNOVI/PRIIPRAVKA IN DRUŽBE/PODJETJA

1.1 Identifikacija snovi ali pripravka

Izraz, uporabljen za identifikacijo, mora biti enak izrazu na etiketi, kakor je določeno v Prilogi VI k Direktivi 67/548/EGS.

Navedeni so lahko tudi drugi podatki za identifikacijo, ki so na voljo.

1.2 Uporaba snovi/pripravka

Navedite predvideno ali priporočeno uporabo snovi ali pripravka, če je znana. Kadar so mogoče številne uporabe, je treba naštetih samo najpomembnejše ali običajne uporabe. Pri tem je treba vključiti kratek opis dejanskega delovanja, npr. zaviralec gorenja, antioksidant itd.

1.3 Identifikacija družbe/podjetja

Identificirajte osebo, odgovorno za dajanje snovi ali pripravka na trg v Skupnosti, naj bo to proizvajalec, uvoznik ali distributer. Navedite polni naslov in telefonsko številko te osebe.

Poleg tega, če ta oseba nima sedeža v državi članici, v kateri se snov ali pripravek daje na trg, po možnosti navedite polni naslov in telefonsko številko osebe, odgovorne v zadevni državi članici, če je to mogoče.

1.4 Telefonska številka za klic v sili

Poleg zgoraj navedenih podatkov navedite telefonsko številko družbe in/ali uradnega svetovalnega organa za klic v sili (to je lahko organ, odgovoren za sprejemanje informacij v zvezi z zdravjem iz člena 17 Direktive 1999/45/ES).

2. SESTAVA/PODATKI O SESTAVINAH

Navedeni podatki naj omogočijo prejemniku, da lahko hitro prepozna nevarnosti v zvezi s sestavinami pripravka. Nevarnosti pripravka samega je treba navesti v točki 3.

2.1 Ni treba navesti celotne sestave (vrste, narave, lastnosti sestavin in njihovih koncentracij), čeprav je splošni opis sestavin in njihovih koncentracij lahko koristen.

2.2 Pri pripravkih, razvrščenih med nevarne v skladu z Direktivo 1999/45/ES, se navedejo naslednje snovi skupaj z njihovo koncentracijo ali koncentracijskim območjem:

(i) snovi, ki pomenijo nevarnost za zdravje ali okolje v smislu Direktive 67/548/EGS, če so navzoče v koncentracijah, enakih tistim iz tabele iz člena 3(3) Direktive 1999/45/ES ali večjih od njih (razen če so v Prilogi I k Direktivi 67/548/EGS ali v prilogah II, III ali V k Direktivi 1999/45/ES navedene nižje mejne vrednosti);

(ii) in snovi, za katere v Skupnosti veljajo mejne vrednosti za izpostavljenost na delovnem mestu in ki niso že vključene pod (i).

2.3 Za pripravek, ki ni razvrščen med nevarne v skladu z Direktivo 1999/45/ES, se navedejo naslednje snovi skupaj z njihovo koncentracijo ali koncentracijskim območjem, če so navzoče v posamezni koncentraciji, ki je 1 masnega odstotka za neplinaste pripravke in je 0,2 volumskega odstotka za plinaste pripravke:

- snovi, ki pomenijo nevarnost za zdravje ali okolje v smislu Direktive 67/548/EGS[10],
- in snovi, za katere v Skupnosti veljajo mejne vrednosti za izpostavljenost na delovnem mestu.

2.4 Navede se razvrstitev (ki izhaja iz členov 4 in 6 ali iz Priloge I k Direktivi 67/548/EGS) gornjih snovi, vključno s črkovnimi oznakami in opozorilnimi (R) stavki, ki se pripišejo glede na njihove fizikalno-kemijske nevarnosti ter nevarnosti za zdravje in okolje. Opozorilnih stavkov tu ni treba izpisati v celoti: sklicevati se je treba na razdelek 16, v katerem se navede celotno besedilo vsakega ustreznega opozorilnega stavka.

2.5 Treba je navesti številko Eines ali Elincs gornjih snovi v skladu z Direktivo 67/548/EGS. Koristna sta lahko tudi številka CAS in ime po IUPAC (če sta na voljo). Za snovi, navedene z generičnim imenom v skladu s členom 15 Direktive 1999/45/ES ali opombo pod črto k točki 2.3 te priloge, natančen kemijski identifikator ni potreben.

2.6 Če mora v skladu z določbami člena 15 Direktive 1999/45/ES ali opombo pod črto k točki 2.3 te priloge identiteta nekaterih snovi ostati zaupna, se opišejo njihove osnovne kemijske lastnosti za zagotovitev varnega ravnanja z njimi. Uporabljeno ime mora biti enako kakor tisto, ki izhaja iz gornjih postopkov.

3. DOLOČITEV NEVARNOSTI

Tu navedite razvrstitev snovi ali pripravka, ki izhaja iz uporabe pravil za razvrščanje iz Direktive 67/548/EGS ali 1999/45/ES. Jasno in jedrnato navedite nevarnosti, ki jih snov ali pripravek pomeni za človeka in okolje.

Jasno razlikujte med pripravki, ki so v skladu z Direktivo 1999/45/ES razvrščeni kot nevarni, in pripravki, ki niso razvrščeni kot nevarni.

Opišite najpomembnejše škodljive fizikalno-kemijske učinke in učinke na človekovo zdravje in na okolje ter simptome v zvezi z uporabo in možnimi zlorabami snovi ali pripravka, ki se upravičeno lahko predvidijo.

Lahko bo potrebno, da se navedejo druge nevarnosti, kakor so prašljivost, dušenje, zmrzovanje, ali učinki na okolje, kakor je nevarnost za organizme v tleh itd., ki niso razlog za razvrstitev, vendar lahko prispevajo k splošnim nevarnostim materiala.

Podatke na etiketi je treba navesti v razdelku 15.

4. UKREPI PRVE POMOČI

Opišite ukrepe prve pomoči.

Najprej navedite, ali je potrebna takojšnja medicinska oskrba.

Podatki o prvi pomoči morajo biti jedrnati in lahko razumljivi žrtvi, drugim navzočim osebam in osebam, ki dajejo prvo pomoč. Simptome in učinke je treba na kratko povzeti. V navodilih mora biti navedeno, kaj je ob nesreči treba storiti na kraju samem in ali je po izpostavitvi mogoče pričakovati zapoznele učinke.

Nadalje razčlenite podatke glede na različne poti izpostavljenosti, to je z vdihavanjem, zaradi stika s kožo ali očmi in z zaužitjem, na različne podrazdelke.

Navedite, ali je potrebna ali priporočljiva zdravnikova strokovna pomoč.

Pri nekaterih snoveh ali pripravkih je lahko pomembno poudariti, da morajo biti na delovnem mestu na voljo posebna sredstva za zagotovitev posebne in takojšnje oskrbe.

5. PROTIPOŽARNI UKREPI

Sklicujte se na zahteve za gašenje požara, ki ga povzroči snov ali pripravek ali nastane v njegovi bližini z navedbo:

- ustreznih sredstev za gašenje,
- sredstev za gašenje, ki se ne smejo uporabljati iz varnostnih razlogov,
- posebne nevarnosti zaradi izpostavljenosti sami snovi ali pripravku samemu, proizvodom, ki nastanejo pri izgorevanju, nastajajočim plinom,
- posebna zaščitna oprema za gasilce.

6. UKREPI OB NENAMERNEM IZPUSTU

Glede na zadevno snov ali pripravek so lahko potrebne podatki o:

- osebnih varnostnih ukrepov, kakršne so:

odstranitev virov vžiga, zagotovitev zadostnega prezračevanja/zadostne zaščite dihal, preprečevanje nastajanja prah, preprečevanje stika s kožo in očmi,

- okoljskih varnostnih ukrepov, kakršne so:

preprečevanje izliti v kanalizacijo, površinske in podzemne vode ter tla, morebitna opozorila po opozorilu sosedov,

- metodah čiščenja, kakršne so:

uporaba absorpcijskega materiala (npr. pesek, diatomejska zemlja, sredstva za vezavo kislin, univerzalna sredstva za vezavo, žaganje), odstranjevanje plinov/hlapov z vodo, razredčitev.

Proučite tudi potrebo po navedbah, kakor sta: „Nikoli ne uporabljajte, Nevtralizirajte z .

Opomba

Če je to ustrezno, se sklicujte na razdelka 8 in 13.

7. RAVNANJE IN SKLADIŠČENJE

Opomba

Podatki v tem oddelku morajo zadevati zaščito zdravja, varnosti in okolja. Delodajalcu morajo biti v pomoč pri oblikovanju primernih delovnih postopkov in organizacijskih ukrepov v skladu s členom 5 Direktive 98/24/ES.

7.1 Ravnanje

Navedite varnostne ukrepe za varno ravnanje, vključno z nasveti o tehničnih ukrepih, kakor so: zaprti sistemi, lokalno in splošno prezračevanje, ukrepi za preprečevanje nastajanja aerosola in prahu in preprečevanje požara, ukrepi za zaščito okolja (npr. uporaba filtrov in izpiralnikov plinov na izpušnih prezračevalnih napravah, uporaba na ograjenih območjih, ukrepi za zbiranje in odlaganje razlite tekočine itd.), in morebitne posebne zahteve ali pravila v zvezi s snovjo ali pripravkom (npr. postopki ali oprema, ki so prepovedani ali priporočeni) ter po možnosti navedite kratek opis.

7.2 Skladiščenje

Navedite pogoje za varno skladiščenje, kakor so: posebna konstrukcija za skladiščne prostore ali posode (vključno z zadrževalnimi zidovi in prezračevanjem), nezdržljivi materiali, pogoji skladiščenja (mejna temperatura in vlažnost/območje temperature in vlažnosti, svetloba, inertni plin itd.), posebna električna oprema in preprečevanje statične elektrike.

Če je to ustrezno, svetujte v zvezi z mejnimi količinami glede na skladiščne razmere. Zlasti navedite morebitne posebne zahteve, kakor je vrsta materiala, uporabljenega za embalažo/posode, v katerih je snov ali pripravek.

7.3 Posebna uporaba

Za končne izdelke, namenjene posebni uporabi, morajo priporočila veljati za predvideno uporabo ter morajo biti podrobna in funkcionalna. Po možnosti se je treba sklicevati na odobrena navodila, posebej izdelana za industrijo - ali sektor.

8. NADZOR IZPOSTAVLJENOSTI/OSEBNA ZAŠČITA

8.1 Mejne vrednosti izpostavljenosti

Navedite trenutno veljavne posebne kontrolne parametre, vključno z mejnimi vrednostmi poklicne izpostavljenosti in/ali biološkimi mejnimi vrednostmi. Vrednosti je treba navesti za državo članico, v kateri se snov ali pripravek daje na trg. Navedite informacije o trenutno priporočenih postopkih rednega spremljanja (monitoringa).

Za pripravke je koristno navesti vrednosti za tiste sestavine, ki jih je treba naštet v varnostnem listu v skladu z razdelkom 2.

8.2 Nadzor izpostavljenosti

V tem dokumentu nadzor izpostavljenosti pomeni celotni obseg posebnih zaščitnih in varnostnih ukrepov, ki jih je treba sprejeti med uporabo, da bi čimbolj zmanjšali izpostavljenost delavcev in okolja.

8.2.1 Nadzor poklicne izpostavljenosti

Te podatke upošteva delodajalec pri ocenjevanju tveganja za zdravje in varnost delavcev v zvezi s snovjo ali pripravkom v skladu s členom 4 Direktive 98/24/ES, ki predpisuje načrtovanje ustreznih delovnih procesov in tehnično-tehnološkega nadzora, uporabo primerne opreme in materialov, upoštevanje skupinskih zaščitnih ukrepov pri izvoru in nazadnje uporabo ukrepov za zaščito posameznika, kakor je

osebna zaščitna oprema. Zato navedite primerne in zadostne podatke o takšnih ukrepih, da omogočite pravilno oceno tveganja v skladu s členom 4 Direktive 98/24/ES. Ti podatki morajo dopolnjevati tiste, že navedene v točki 7.1.

Kadar je potrebna osebna zaščita, podrobno navedite, kakšna oprema je potrebna za zadostno in primerno zaščito. Upoštevajte Direktivo Sveta 89/686/EGS [11] in se sklicujte na ustrezne standarde CEN:

8.2.1.1 Zaščita dihal

Pri nevarnih plinih, hlapih ali prahu upoštevajte potrebo po ustrezni zaščitni opremi, kakor so zaprti dihalni aparati, ustrezne maske in filtri.

8.2.1.2 Zaščita rok

Jasno navedite vrsto rokavic, ki jih je treba nositi pri ravnanju s snovjo ali pripravkom, vključno z:

- vrsto materiala,
- časom prodiranja skozi material, iz katerega so narejene rokavice, ob upoštevanju stopnje in trajanja izpostavljenosti kože.

Po potrebi navedite morebitne dodatne ukrepe za zaščito rok.

8.2.1.3 Zaščita oči

Navedite vrsto potrebne opreme za zaščito oči, kakor so: zaščitna očala, zaščita za obraz.

8.2.1.4 Zaščita kože

Če je treba poleg rok zaščititi tudi druge dele telesa, navedite vrsto in kakovost potrebne zaščitne opreme, kakor so: predpasnik, škornji in popolna zaščitna obleka. Po potrebi navedite morebitne dodatne ukrepe za zaščito kože in posebne higienske ukrepe.

8.2.2 Nadzor izpostavljenosti okolja

Navedite informacije, ki jih potrebuje delodajalec, da lahko izpolni svoje obveznosti v skladu z okoljevarstveno zakonodajo Skupnosti.

9. FIZIKALNE IN KEMIJSKE LASTNOSTI

Da bi omogočili pravilne nadzorne ukrepe, navedite vse ustrezne podatke o snovi ali pripravku, zlasti podatke iz razdelka 9.2.

9.1 Splošni podatki

Videz

Navedite agregatno stanje (trdno, tekoče, plinasto) in barvo snovi ali pripravka, ob dobavi.

Vonj

Če je vonj zaznaven, ga na kratko opišite.

9.2 Pomembni podatki glede zdravja, varnosti in okolja

pH

Navedite pH vrednosti snovi ali pripravka, ob dobavi ali vodne raztopine; v zadnjem primeru navedite koncentracijo.

Vrelišče/območje vrenja:

Plamenišče:

Vnetljivost (snov v trdnem stanju, plin):

Eksplozivne lastnosti:

Oksidativne lastnosti:

Parni tlak:

Relativna gostota:

Topnost:

- topnost v vodi

- topnost v maščobi (navesti topilo olje):

Porazdelitveni koeficient n-oktanol/voda:

Viskoznost:

Gostota par:

Hitrost izparevanja:

9.3 Drugi podatki

Navedite druge pomembne varnostne parametre, kakor so sposobnost mešanja, prevodnost, tališče/območje taljenja, skupina plinov (pomembno za Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 94/9/ES) [12], temperatura samovžiga itd.

Opomba 1

Gornje lastnosti je treba določiti v skladu s specifikacijami iz dela A Priloge V k Direktivi 67/548/EGS ali po morebitni drugi primerljivi metodi.

Opomba 2

Pri pripravkih je treba informacije navadno navesti o lastnostih pripravka samega. Če je navedeno, da neka nevarnost za pripravek ne velja, jasno razlikujte med primeri, ko razvrščevalec nima na voljo nobene informacije, in primeri, ko so na voljo negativni rezultati preskusov. Če se razume kot potrebno navesti lastnosti posameznih sestavin, prosimo, jasno navedite, za kaj podatki veljajo.

10. OBSTOJNOST IN REAKTIVNOST

Navedite obstojnost snovi ali pripravka in možnost poteka nevarnih reakcij, ki nastopijo pod določenimi pogoji in tudi pri izpustu v okolje.

10.1 Pogoji, ki jih je treba preprečiti

Naštete pogoje, kakor so temperatura, tlak, svetloba, tresenje itd., ki lahko povzročijo nevarne reakcije, in po možnosti navedite kratek opis.

10.2 Materiali, ki se jih je treba izogibati

Naštete materiale, kakor so voda, zrak, kisline, baze, oksidanti ali katere koli druge posebne snovi, ki lahko povzročijo nevarno reakcijo, in po možnosti navedite kratek opis.

10.3 Nevarni produkti razgradnje

Naštete nevarne materiale, ki pri razgradnji nastajajo v nevarnih količinah.

Opomba

Posebej upoštevajte:

- potrebo po stabilizatorjih in njihovo navzočnost,
- možnost nevarne eksotermne reakcije,
- pomen, če obstaja, spremembe videza snovi ali pripravka za varnost,
- nevarne produkte razgradnje, ki nastanejo pri stiku z vodo, če obstajajo,
- možnost razgradnje v neobstoječe produkte.

11. TOKSIKOLOŠKI PODATKI

Ta oddelek obravnava potrebo po kratkem, vendar popolnem in razumljivem opisu različnih toksikoloških (zdravstvenih) učinkov, ki lahko nastopijo, če uporabnik pride v stik s snovjo ali pripravkom.

Vključite zdravju škodljive učinke zaradi izpostavljenosti snovi ali pripravku na podlagi izkušenj in ugotovitev znanstvenih poskusov. Vključite podatke o različnih načinih izpostavljenosti (vdihavanje, zaužitje, stik s kožo in očmi) in opišite simptome, povezane s fizikalnimi, kemijskimi in toksikološkimi lastnostmi.

Vključite znane zapoznele in takojšnje učinke ter kronične učinke po kratkoročni in dolgoročni izpostavljenosti: na primer pojav preobčutljivosti, narkotični učinek rakotvornost, mutagenost in strupenost za razmnoževanje (strupenost za razvoj in plodnost).

Ob upoštevanju že navedenih podatkov v točki 2 „Sestava/podatki o sestavinah“, utegnejo biti potrebna napotila na določene posebne zdravstvene učinke nekaterih sestavin v pripravkih.

12. EKOLOŠKI PODATKI

Opišite možne učinke, obnašanje in usodo snovi ali pripravka na zraku, v vodi in/ali v tleh. Navedite zadevne podatke iz preskusov (npr. LC50 ribe 1 mg/l), kjer so na voljo.

Opišite najpomembnejše lastnosti, za katere je verjetno, da vplivajo na okolje zaradi lastnosti/značilnosti snovi ali pripravka in verjetnih načinov uporabe. Tovrstne podatke se navedejo tudi za nevarne proizvode, ki nastajajo pri razgradnji snovi ali pripravkov. To lahko zajema naslednje:

12.1 Strupenost za okolje

Tu je treba navesti zadevne razpoložljive podatke o strupenosti za vodno okolje, o akutni in kronični strupenosti za ribe, vodne bolhe ter alge in druge vodne rastline. Poleg tega je treba vključiti podatke o strupenosti za mikroorganizme in makroorganizme v tleh in za druge okoljsko pomembne organizme, kakor so ptice, čebele in rastline, kadar so takšni podatki na voljo. Če snov ali pripravek deluje zaviralno na aktivnost mikroorganizmov, je treba navesti možni vpliv na čistilne naprave za odplake.

12.2 Mobilnost

Sposobnost snovi ali ustreznih sestavin pripravka [13], da pri izpustu v okolje preide v podzemno vodo ali se prenese daleč od mesta izpusta.

Zadevni podatki lahko zajemajo:

- znano ali predvideno porazdelitev med deli okolja,
- površinsko napetost,
- absorpcijo/desorpcijo.

Za druge fizikalno-kemijske lastnosti glej razdelek 9.

12.3 Obstojnost in razgradljivost

Sposobnost snovi ali ustreznih sestavin pripravka 1, da se razgradijo v ustreznem okolju prek biološke razgradnje ali drugih procesov, kakor je oksidacija ali hidroliza. Kjer so na voljo razpolovne dobe razgradnje, jih je treba navesti. Treba je navesti tudi sposobnost snovi ali ustreznih sestavin pripravka 1, da se razgradijo v čistilnih napravah za odplake.

12.4 Sposobnost kopičenja v organizmih (bioakumulacija)

Sposobnost snovi ali ustreznih sestavin pripravka 1, da se kopičijo v živih organizmih in prehajajo skozi prehranjevalno verigo, z navedbo Kow in BCF, če sta na voljo.

12.5 Drugi škodljivi učinki

Vključite razpoložljive informacije o katerih koli drugih škodljivih učinkih na okolje, npr. sposobnost tanjšanja ozonskega plašča, sposobnost tvorbe fotokemičnega ozona in/ali sposobnost povzročanja globalnega segrevanja.

Opombe

Zagotovite, da so v drugih razdelkih varnostnega lista navedene informacije v zvezi z okoljem, zlasti nasveti glede nadzorovanega izpusta, ukrepov ob nezgodnem izpustu in navodila v zvezi s transportom in odlaganjem iz razdelkov 6, 7, 13, 14 in 15.

13. NAVODILA ZA ODSTRANJEVANJE

Če odstranjevanje snovi ali pripravka (presežki ali odpadki, ki izhajajo iz predvidene uporabe) pomeni nevarnost, se navedejo opis teh ostankov in podatki o varnem ravnanju z njimi.

Navedite ustrezne metode odstranjevanja snovi ali pripravka in morebitne kontaminirane embalaže (sežig, recikliranje, odlaganje na odlagališča itd.).

Opomba

Sklicujte se na vse določbe Skupnosti v zvezi z odpadki. Če jih ni, je priporočljivo opozoriti uporabnika, da lahko obstajajo veljavne nacionalne ali regionalne določbe.

14. PODATKI O PREVOZU

Navedite vse posebne varnostne ukrepe, ki se jih mora uporabnik poznati ali izpolnjevati, v zvezi s prevozom ali prevoznimi sredstvi znotraj ali zunaj svojih poslovnih prostorov.

Kjer je to ustrezno, navedite podatke o razvrstitvi glede na vsak posamezen predpis za različne vrste prevoza: IMDG (morje), ADR (ceste, Direktiva Sveta 94/55/ES [14]), RID (železnica, Direktiva Sveta 96/49/ES [15]), ICAO/IATA (zrak). To lahko med drugim zajema:

- številko ZN,
- razred,
- pravilno odpravno ime,

- skupino embalaže,
- snov, ki onesnažuje morje,
- druge ustrezne podatke.

15. PODATKI, DOLOČENI S PREDPISI

Navedite podatke glede zdravja, varnosti in okolja, prikazane na etiketi v skladu z direktivama 67/548/EGS in 1999/45/ES.

Če za snov ali pripravek iz varnostnih listov na ravni Skupnosti, veljajo posebne določbe v zvezi z zaščito ljudi in varstvom okolja (npr. omejitve trženja in uporabe iz Direktive Sveta 76/769/EGS [16]), je treba te določbe navesti, kolikor je to mogoče.

Priporočljivo je tudi, da se v varnostnem listu navede nacionalna zakonodaja na podlagi katere se izvajajo te določbe in da so prejemniki opomnjeni, naj upoštevajo morebitne druge nacionalne ukrepe, ki so ustrezni.

16. DRUGI PODATKI

Navedite morebitne druge podatke, za katere dobavitelj oceni, da so pomembni za varnost in zdravje ter za varstvo okolja, na primer:

- seznam zadevnih opozorilnih stavkov (stavkov R). Izpišite celotno besedilo vseh stavkov R, navedenih v razdelkih 2 in 3 varnostnega lista,
- nasvete v zvezi z usposabljanjem,
- priporočene omejitve pri uporabi (tj. neobvezujoča priporočila dobavitelja),
- nadaljnji podatki (pisna napotila in/ali kontaktno mesto za tehnične podatke),
- vire ključnih podatkov, uporabljenih za izdelavo varnostnega lista,
- pri revidiranem varnostnem listu jasno navedite podatke, ki so bili dodani, zbrisani ali revidirani (razen če je to navedeno drugje)."

[1] UL L 200, 30.7.1999, str. 1.

[2] UL 196, 16.8.1967, str. 1.

[3] UL 136, 8.6.2000, str. 90.

[4] UL L 76, 22.3.1991, str. 35.

[5] UL L 314, 16.12.1993, str. 38.

[6] UL L 131, 5.5.1998, str. 11.

[7] UL L 230, 19.8.1991, str. 1.

[8] UL L 123, 24.4.1998, str. 1.

[9] UL L 131, 5.5.1998, str. 11.

[10] Če lahko oseba, odgovorna za dajanje pripravka na trg, dokaže, da bo razkritje kemične identitete snovi, ki je izključno razvrščena kot:

- dražilna, razen tistih, za katere se uporablja R41, ali dražilna v kombinaciji z eno ali več lastnostmi iz točke 2.3.4 člena 10 Direktive 1999/45/ES,
- ali zdravju škodljiva v kombinaciji z eno ali več lastnostmi iz točke 2.3.4 člena 10 Direktive 1999/45/ES, ki sama pomeni akutne smrtne učinke,

v varnostnem listu ogrozilo zaupno naravo njene intelektualne lastnine, lahko v skladu z določbami dela B Priloge VI k Direktivi 1999/45/ES navede to snov z imenom, ki identificira najpomembnejše funkcionalne kemične skupine, ali z alternativnim imenom.

[11] UL L 399, 30.12.1989, str. 18.

[12] UL L 100, 19.4.1994, str. 1.

[13] Teh informacij ni mogoče navesti za pripravke, ker zadevajo samo snovi. Zato jih je treba, kjer so na voljo in kjer je to ustrezno, navesti za vsako sestavino v pripravku, ki jo je treba naštetih na varnostnem listu v skladu s pravili iz razdelka 2 te priloge.

[14] UL L 319, 12.12.1994, str. 7.

[15] UL L 235, 17.9.1996, str.-. 25.

[16] UL L 262, 27.9.1976, str. 201.